

Katere storitve zagotavlja narava v Alpah?

Kalejdoskop različnih habitatov – gorski gozdovi, planinski pašniki in alpske pokrajine nas varujejo, oskrbujejo in bogatijo na najrazličnejše načine.

NASLOVNA ZGODBA

Planinski pašniki, ki nas oskrbujejo s pitno vodo in hrano, drevesa, ki ustvarjajo ugodno mikroklimo – alpska pokrajina deluje na nas zdravilno in pozitivno vpliva na naše počutje. Kolikšna je vrednost alpske narave in kaj vse v CIPRI International počnemo za njeno varstvo?

Biotska raznovrstnost je osnova vsakršne oblike življenja na našem planetu, a po podatkih Svetovnega odbora za biotsko raznovrstnost (IPBES) grozi izginitje več milijonom rastlinskih in živalskih vrst. Alpska pokrajina se sicer ponaša z izjemno raznolikostjo, saj tu domuje okoli 30.000 živalskih in 13.000 rastlinskih vrst, vendar pa človek s svojim delovanjem in posegi na področju kmetijstva, turizma in gradbeništva še nikoli doslej ni tako usodno zaznamoval in obliko-

val naravnega prostora, čemur smo priča danes. Visoka stopnja biotske raznovrstnosti alpskega prostora se bo dolgoročno ohranila le, če bomo ljudje v svoji miselnosti in dejanjih naravi odmerili ravno tako pomembno mesto, kot to velja za naše druge potrebe.

Koncept ekosistemskih storitev opredeljuje naravo z njenimi zmogljivostmi kot storitev, ki človeku prinaša koristi, pripisuje ji tudi finančno vrednost – gre torej za poskus vzpostavitve povezave med ekonomijo in ekologijo. Vrednost narave postane konkretna, zato smo jo še v večji meri pripravljene zavarovati. Poleg tega lahko naravo lažje vrednotimo, ko gre za politične, podjetniške ali zasebne odločitve. Tako vrednotenje pa skriva nevarnosti, saj ekosistemi niso zaprti sistemi, zato pregled ekosistemskih storitev nikoli ni popoln,

prav tako njene vrednosti ne moremo količinsko opredeliti v absolutnih zneskih.

Storitve, ki jih zagotavljajo ekosistemi, so toliko raznolike, kot so ekosistemi sami: ti nas oskrbujejo s hrano, pitno vodo in lesom, uravnavajo naravne procese tako, da čistijo ozračje, izravnavajo izpuste toplogrednih plinov in nas varujejo pred erozijskimi procesi. Ekosistemi izpolnjujejo tudi estetske, duhovne in intelektualne potrebe ter omogočajo rekreativne dejavnosti. Katere storitve zagotavlja narava v Alpah in kaj bo CIPRA International storila za udeležanje varstva alpskih ekosistemov in ekoloških procesov, je zapisano na posterju, ki je objavljen na sredini pričujočega poročila.

➔ Več na strani 4

UVODNIK

SCHAAN, LIHTENŠTAJN, APRIL 2022

DRAGE BRALKE, CENJENI BRALCI,

— 2021 je bilo za CIPRO leto sprememb in nadaljnega razvoja, a tudi vztrajanja pri naših prizadevanjih za uresničevanje Alpske konvencije – kljub pandemičnim omejitvam, zamudam in novim načinom opravljanja dela. Maja lani smo uradno odprli nove pisarniške prostore v Schaanu v lepo prenovljeni stavbi z imenom Alpska mrežna delavnica. Za opravljeno delo smo se zahvalili Katharini Conradin, ki se je poslovila s položaja predsednice upravnega odbora (2014–2021), spodaj podpisani pa vam piševa kot novoizvoljeni sopredsednici, ki bova združevali strokovno znanje in izkušnje iz naravoslovnih ved in socialnih inovacij. V dolgih mesecih omejevanja fizičnih stikov smo uspeli izoblikovati jasno stališče glede rabe vodotokov za proizvodnjo električne energije na območju Alp. Prišlo je poletje in v italijanski Bielli smo se z veseljem udeležili letne strokovne konference, na kateri smo preučevali različne perspektive na področju ekosistemskih storitev, tako zelo nujno potrebnih za kakovostno življenje. Prav tako nam je v veliko zadovoljstvo, da smo postavili alpski tabor Alpine Changemaker Basecamp – tu gre za neformalno obliko izobraževanja, ki mlade in ekosocialno usmerjene deležnike podpira pri uresničevanju projektov z vizijo. V sodelovanju z Mladinskim svetom (CYC) smo se v CIPRI znova lotili projekta YOALIN in ga še okrepili, saj je bilo prav po zaslugi tega projekta 125 mladim poletim omogočeno spoznavanje alpskega prostora izključno s sredstvi javnega prevoza. Seveda to ni vse – tu so še številne druge novice, ki so vredne vaše pozornosti in branja.

Zanimivo in sproščujoče branje našega poročila vam želiva

Serena Arduino in Bianca Elzenbaumer
sopredsednici CIPRE International

CIPRA INTERNATIONAL

Prvi koraki na poti k novim močem

CIPRA International je v letu 2021 doživela leto nenadejane podpore. Negotovost, ki jo je v čezmejno sodelovanje zanesla pandemija novega koronavirusa, nam ob začetku leta ni bila več neznanka, zato smo bili toliko bolj veseli, ko so na začetku poletja naša srečanja v alpskih regijah vnovič začela potekati v živo in ko se je naše projektno delo vsaj začasno vrnilo v ustaljene in prijetnejše tirnice, ki so znova dopuščale fizična druženja – skupščino delegatov smo tako dejansko organizirali v Bielli, alpskem mestu leta 2021 (Piemont/I).

Po drugi strani se je pridobivanje projektov tako kot v prejšnjem letu izkazalo za težavno, zaradi česar smo bili vnovič prisiljeni zmanjšati splošne izdatke in tudi stroške izvedbe dogodkov znotraj CIPRE.

Jeseni nas je dosegla vesela novica, da nam je okoljska fundacija Aage V. Jensen Charity Foundation s sedežem v Lihtenštajnu obljubila podporo za večletno obdobje. Zahvaljujoč solidarnosti omenjenega sklada in znatnih prihrankov zaradi zmanjšane porabe materialnih sredstev smo konec leta 2021 zabeležili nepričakovani presežek v višini 15.521 CHF, kar pomeni, da so se lastna sredstva s 347.000 CHF (konec leta 2020) povečala na 362.400 CHF.

Skupni prihodki so stagnirali. Z 1,78 mio. CHF (2020) so se zmanjšali na 1,7 mio. CHF, odhodki pa so z 1,81 mio. CHF (2020) upadli na 1,68 mio. CHF. V teh napetih razmerah je bil letni prispevek Kneževine Lihtenštajn v višini 500.000 CHF nepogrešljiva in stabilna osnova za prihodke, kar je pomembno pripomoglo k izvajanju

komunikacijskih dejavnosti v petih jezikih in učinkovitemu administrativnemu delu. Višji prispevek Kneževine Lihtenštajn bo od leta 2022 za naslednja štiri leta bistveno okrepil finančno osnovo CIPRE International ter omogočil intenzivnejše delovanje na področju varstva podnebja in trajnostnega razvoja, kar bo navsezadnje koristilo tudi državi Lihtenštajn.

Medtem ko je bilo leta 2020 v CIPRI v Schaanu 17 zaposlenih, pri čemer je ekvivalent polne zaposlenosti znašal 1056 odstotkov, je bilo konec leta 2021 14 zaposlenih in 2 praktikantki, ekvivalent polne zaposlenosti pa je bil skupaj 1070 odstotkov.

WWW.CIPRA.ORG/FINANCE

CIPRA INTERNATIONAL LAB GMBH

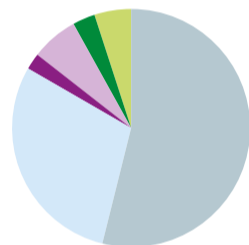
CIPRA Lab gradi podnebne mostove

CIPRA International Lab GmbH iz Dornbirna v Avstriji je neprofitna gospodarska družba, ki deluje skladno z avstrijsko zakonodajo. V celoti je v lasti lihtenštajnskega društva in predstavlja njegov operativni del na območju Evropske unije. Leta 2021 je začela projekt Climate Bridges, katerega namen je okrepitev sodelovanja v čezmejnem boju proti podnebnim spremembam na območju Zahodnega Balkana. Projekt predvideva vzpostavitev podnebne mreže, ki združuje organizacije civilne družbe. Projekt je del Evropske pobude za podnebje (EUKI).

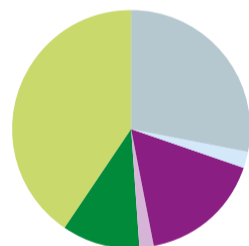
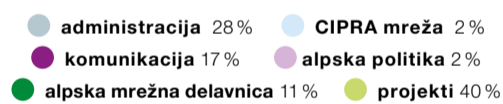
Konec leta 2021 je CIPRA International Lab GmbH imela tri zaposlene za 60 odstotkov delovnega časa. Letni izkaz poslovnega izida izkazuje odhodke v višini 30.908 EUR in prihodke v višini 31.026 EUR z pozitivnim izidom v višini 118 EUR. Letni računovodski CIPRE Lab so objavljeni na spletu.

WWW.CIPRA.ORG/SL/LAB

Od kod sredstva prihajajo?

Kam grejo sredstva?

IZKAZ POSLOVANJA

	2021	2020
Stroški dela	880.239	960.685
Stroški, reprezentančni stroški	108.628	37.206
Pisarniški stroški	68.829	124.163
Komunikacija, oglaševanje	64.890	52.529
Avtorski honorarji – zunanje storitve	262.502	362.583
Avtorski honorarji CIPRE – predstavništvo	98.539	76.881
Različni odhodki	59.327	96.984
Amortizacija	141.291	102.419
Odhodki	1.684.248	1.813.450
Prihodki iz projektov, donacije, sponzorska sredstva	917.220	998.848
Prispevki držav	500.000	500.000
Članarine	38.791	36.179
Opravljanje storitev za tretje osebe	110.026	128.758
Prihodki iz prodaje (publikacije, drugo)	11	27
Drugi prihodki	52.721	72.826
Sklad za alpsko mrežno delavnico	81.000	40.500
Prihodki	1.699.770	1.777.138
Letni izračun	15.521	-36.312

BILANCA

AKTIVA	2021	2020
Opredmetena osnovna sredstva vključno nepremičnine	2.188.636	2.322.773
Stalna sredstva skupaj	2.188.636	2.322.773
Terjatve	212.821	230.439
Dobroimetje pri bankah in poštinih hranilnicah, čeki in gotovina	745.312	575.409
Gibliva sredstva	958.133	805.848
Aktivne časovne razmejitev	12.588	66.974
Skupaj aktiva	3.159.357	3.195.595
PASIVA	2021	2020
Sredstva društva	346.883	383.194
Letna izguba / dobiček poslovnega leta	15.521	-36.312
Sredstva društva	362.404	346.882
Rezervacije	1.523.504	2.354.504
Obveznosti	795.218	155.619
Pasivne časovne razmejitev	478.231	338.589
Skupaj izposojeni kapital	2.796.953	2.848.712
Skupaj pasiva	3.159.357	3.195.595

(Pod pogojem, da je sprejeto na skupščini)

CIPRA International se za finančno podporo in naročila zahvaljuje

KNEŽEVINI LIHTENŠTAJN VADUZ/LI • URADU ZA ZUNANJE ZADEVE VADUZ/LI • URADU ZA GRADNJO IN INFRASTRUKTURO VADUZ/LI • URADU ZA OKOLJE VADUZ/LI • ZVEZNEMU MINISTRSTVU ZA OKOLJE, VARSTVO NARAVE IN JEDRSKO VARNOST BERLIN/D • ZVEZNI AGENCIJI ZA OKOLJE NEMČIJE DESSAU/D • BAVARSKI AKADEMIJI ZA VARSTVO NARAVE IN OHRANJANJE POKRAJINE LAUFEN/D • LANIMO STIFTUNG VADUZ/LI • AVSTRIJSKEMU MINISTRSTVU ZA VARSTVO PODNEBJA, OKOLJE, ENERGIJO, MOBILNOST, INOVACIJE IN TEHNOLOGIJO DUNAJ/A • URADU ZA PROSTORSKI RAZVOJ IN GEOINFORMACIJE V KANTONU ST.GALLEN ST. GALLEN/CH • ŠVICARSKEMU ZVEZNEMU URADU ZA PROSTORSKI RAZVOJ BERN/CH • PROGRAMOM EU : ERASMUS+ • AAGE V. JENSEN CHARITY FOUNDATION VADUZ/LI • PAYNE-SMITH-STIFTUNG CHUR/CH • GEBHARDU SPRENGERJEM SCHAAN/LI • STIFTUNG FÜRST. KOMMERZIENRAT GUIDO FEGER VADUZ/LI • STIFTUNG MERCATOR ZÜRICH/CH • STIFTUNG UNATERRA ZÜRICH/CH • STALNEMU SEKRETARIATU ALPSKE KONVENCIJE INNSBRUCK/A • DRUŠTVU ALPSKO MESTO LETA SONTHOFEN/D • VAUDE SPORT ALBRECHT VON DEWITZ STIFTUNG TETTANANG/D • NACIONALNIM SEKRETARIATOM VIE ALPINE: SCHWEIZER WANDERWEGE, URADU ZA OKOLJE LIHTENŠTAJN, MINISTÈRE D'ETAT PRINCIPAUTÉ DE MONACO • ARGE ALP INNSBRUCK/A • PODPORNICAM IN PODPORNICOM VIE ALPINE • PODPORNICAM IN PODPORNICOM ALPE NA ODRU

Varstvo Alp ima mnogo obrazov

Kaj ima trajnostni razvoj opraviti z zmanjševanjem poseljenosti, turizmom, razvojnimi cilji, podkasti in vodno energijo, kaže CIPRA International s svojimi petimi izbranimi projekti.

Varčujemo z zemljišči, rešujemo tla

NARAVA IN ČLOVEK

➕ Zdrava tla so osnova za kmetijsko pridelavo, gostijo biotsko raznovrstnost, zagotavljajo nam prostor za oddih in blažijo posledice podnebne krize. A kljub temu tla vsakodnevno in povsod po Evropi ogrožata pozidava in beton, zlasti na primestnih območjih. Zaradi energetskega preobrata bo treba zgraditi naprave za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, kot so vetrna, vodna in sončna energija ter energija biomase, zato bodo konflikti, do katerih bo prihajalo zaradi rabe, neizbežni. V okviru projekta *Varčujmo z zemljišči – za spremembe trenda pri ravnanju z zemljišči na primestnih območjih* si CIPRA zato prizadeva za prepoznavnost primerov dobre prakse na tem področju, pri oblikovanju ustreznih rešitev pa sodeluje s tremi pilotnimi regijami.

Projekt združuje vse vpletene strani: strokovnjake za prostorsko načrtovanje, predstavnike civilne družbe in javne uprave ter mlade, njegovo izvajanje pa je finančno podprlo nemško Zvezno ministrstvo za okolje, varovanje narave in jedrsko varnost (BMU) v okviru Evropske pobude za okolje (EURENI).

WWW.CIPRA.ORG/VARCUJEMO-Z-ZEMLJISCI

➕ **BeeAware!** Zavzemanje pilotnih občin za varstvo čebel • **speciAlps2** Ukrepi za usmerjanje tokov obiskovalcev v turizmu • **Prenos znanja na temo sobivanja človeka in volka na območju Alp** Strategije za sobivanje človeka in volka

WWW.CIPRA.ORG/NARAVA-CLOVEK

Ponovni zagon alpskega turizma

GOSPODARSTVO V PREOBRATU

➕ Večkilometrski kolone avtomobilov na prelazu Pordoi/I, opustela smučišča v Val Thorensu/F, zaparkirani travniki v Allgäu/D: v okviru projekta *Ponovni zagon alpskega turizma* so bile na podlagi rezultatov študij in odzivov politike in gospodarstva opravljene analize stanja turistične panoge na celotnem območju Alp v času pandemije in oblikovana priporočila za ponovni zagon odpornega in vključujočega turizma. V ciljnih skupinah posameznih alpskih držav in na alpskem spletnem seminarju je projektna skupina v sodelovanju s turističnimi strokovnjaki in regionalnimi menedžerji odprla razpravo, kako naj alpski turizem postane podnebno nevtralen in odporen. Pri tem so udeleženci prišli do spoznanja, da so potrebne usklajene strategije za upravljanje obiskovalcev kakor tudi mediacija, ki med različnimi interesnimi in uporabniškimi skupinami postavlja mostove. Subvencije morajo podpirati trajnostne inovacije in preprečevati okolju škodljivo turistično ponudbo, zato je treba dodelitev javnih sredstev pogojevati s trajnostnimi strategijami; poleg tega bo treba v turizmu izboljšati delovne razmere.

Projekt *Ponovni zagon alpskega turizma* je pomembno pripomogel k aktualni razpravi o prihodnosti turistične panoge. Sredstva za njegovo izvedbo je prispevalo nemško Zvezno ministrstvo za okolje, varstvo narave in jedrsko varnost.

WWW.CIPRA.ORG/ZAGON-ALPSKEGA-TURIZMA

➕ **Constructive Alps** Arhitekturna nagrada za trajnostno gradnjo in prenovu v Alpah • **ALPACA** Lokalne skupnosti se zavzemajo za izvajanje podnebnih ukrepov • **Amigo** Pilotna podjetja v praksi preizkušajo zdravo in trajnostno mobilnost • **Alpska konvencija** Razvoj sektorjev zelenega gospodarstva na območju Alp • **Climate Bridges** Vzpostavitve mreže za podnebje na območju držav Zahodnega Balkana

WWW.CIPRA.ORG/GOSPODARSTVO-PREOBRATU

V znamenju odločnih glasov mladih

SOCIALNE INOVACIJE

➕ »Cilji trajnostnega razvoja širijo naša obzorja, zato bi jih morali vsi poznati in tudi živeti skladno z njimi,« je prepričana Janja Florjančič iz Slovenije, ena od približno tridesetih mladih iz Francije, Italije, Lihtenštajna in Slovenije, ki v okviru projekta *Alps2030* prav to, kar je povedala Janja preizkušajo v vsakdanjiku. To pomeni, da cilje trajnostnega razvoja udeležajo v lokalnem okolju in tako so v duhu projekta odprli knjižnico reči v Idriji, medtem ko so v Tolminu uredili kotiček za dijake v knjižnici in v ta namen uporabili naravne in obnovljive, torej trajnostne vire. Mladi iz Lihtenštajna so kot »zelena ekipa« organizirali glasbeni festival PlanckenRock Open Air in pri tem prav tako upoštevali trajnostne zahteve. Obisk festivala v avgustu 2021 je bil za udeležence eden od vrhuncev mednarodnega srečanja *Alps2030* v Lihtenštajnu. S svojo udeležbo v omenjenem projektu so CIPRA International, društvo Alpsko mesto leta, OJA Schaan, Planken in Eschen-Nendeln/LI kakor tudi štiri alpska mesta leta – slovenska Tolmin in Idrija, italijanski Belluno in francoski Chamonix – pomembno prispevala k uresničevanju trajnostnih ciljev v lokalni skupnosti. Sredstva za izvedbo projekta sta zagotovila program Evropske unije Erasmus+ in fundacija Life Klimastiftung.

WWW.CIPRA.ORG/SL/ALPS2030

➕ **YOALIN** Podnebju prijazna potovanja mladih po Alpah • **Green Deals für Gemeinden** Usposabljanje lokalnih pobud za učinkovitejšo izvajanje podnebnih ukrepov • **Re-sources** Preučevanje osebnih in alpskih virov za trajnostni razvoj • **Alpine Changemaker Basecamp** Projekti za prihodnost, vredno življenja • **Alpine Changemaker Network** Mreža, ki povezuje izobraževanje, raziskovanje, razvoj in praktično delovanje • **Alpine Climate Action** Mladi spoznavajo obseg političnih prizadevanj prek spleta

WWW.CIPRA.ORG/SOCIALNE-INOVCIJE

Slišni svet Alp

ALPSKO KOMUNICIRANJE

➕ Zakaj se v visokogorju rastlinske vrste, kot so klasnati pelin, ledeniška zlatica ali kamnokreč, pomikajo v vse višje višinske lege? Katere težave povzročata razmah turnega smučanja? In zakaj je enakost spolov postala za gorska območja vprašanje preživetja? Odgovorom na ta in številna druga vprašanja je mogoče prisluhniti tudi v podkastu CIPRE. V letu 2021 je bilo objavljenih 17 novih zvočnih prispevkov, ki prinašajo intervjuje, razprave in stališča posameznikov iz vseh alpskih držav ter ponujajo vpogled v raznolike in večjezične vsebine trajnostnega razvoja na območju Alp. Podkast je s tudi do 360 ogledov posameznih prispevkov in skupno skoraj 5.200 ogledi dosegel na tisoče ljudi z območja Alp in zunaj njega, od leta 2021 pa jih predvajata tudi Radio Proton in Radiofabrik v Avstriji.

Pripravo podkasta CIPRE finančno podpirajo Kneževina Lihtenštajn, fundacija Aage V. Jensen Charity Foundation in Gebhard Sprenger.

WWW.CIPRA.ORG/SL/PODCAST

➕ **Letna strokovna konferenca Narava in družba v ravnovesju, Biella/I • Alpe na odru št. 108** Pod drobnogledom. Skriti zakladi Alp • **alpMedia** E-novice v več jezikih in z nekaj manj kot 19.000 naročniki • **www.cipra.org** V letu 2021 je bilo zabeleženih več kot 400.000 ogledov domače spletne strani. • **Družbena omrežja** Instagram, Facebook, Twitter, LinkedIn • **Odnosi z mediji** Stališča, citati, prispevki

WWW.CIPRA.ORG/SL/PUBLIKACIJA

Okoljsko sprejemljiva vodna energija

ALPSKA POLITIKA

➕ Na območju Evrope obratuje danes okoli 21.000 hidroelektrarn – 300 jih je v gradnji, načrtovanih je še več kot 8.500 tovrstnih objektov. Ob zavedanju, da take načrte pogosto spremlja v pridobitnost usmerjena miselnost, so nacionalna predstavništva CIPRE oblikovala stališče o rabi vodne energije za proizvodnjo električne energije na območju Alp, ki vsebuje naslednje zahteve: politika in gospodarstvo morata načrtovati daljnovidno in po možnosti ustvariti čim večje prihranke energije, nujni sta obnova obstoječih hidroelektrarn in odstranitev nepotrebnih elektrarn, ne pa gradnja novih hidroenergetskih objektov, zadnje »bisere sladkih voda« je treba zavarovati: neokrnjeni vodotoki oziroma posamezni rečni odseki ter gorski potoki se ne smejo izkoriščati za proizvodnjo električne energije, gradnja malih hidroelektrarn je smiselna le, ko gre za pokrivanje lokalno omejenih potreb na oddaljenih lokacijah, znanje in sodelovanje na področju rabe vodne energije pa je treba krepiti na nadnacionalni ravni, saj alpski vodotoki in njihov vpliv na okolje ne poznajo meja.

Pripravo dokumenta s stališčem sta podprli fundaciji Aage V. Jensen Charity Foundation in Guido Feger Stiftung.

WWW.CIPRA.ORG/STALISCA

➕ **Alpska konvencija** Delovne skupine, akcijski programi, Alpski svet za podnebje in biotsko raznovrstnost • **Evropska strategija za alpski prostor** Akcijski skupini 6 in 7 • **Delovna skupina za spodbujanje ciljev trajnostnega razvoja Lihtenštajn** Uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja • **Via Alpina** Čezalpska daljinska pohodniška pot • **Društvo Alpsko mesto leta** Sekretariat v konzorciju • **Velo-Alpina** Kolesarska pot, ki poteka po vseh alpskih državah • **JPI Climate** Transdisciplinarni svetovalni svet

WWW.CIPRA.ORG/ALPSKA-POLITIKA,
WWW.CIPRA.ORG/SL/MREZE

Katere storitve zagotavlja narava v Alpah? Kako si CIPRA prizadeva za njeno ohranitev?

Večstranski zeleni talent

➤ Gozdni ekosistemi nas oskrbujejo z naravnimi viri, kot sta les in tla, čistijo zrak in vodo, proizvajajo kisik. Kot naravni habitati rastlin in živali pomembno prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti, naše eksistencialne osnove. Gozd je tudi pomemben vir hrane za človeka: tako neposredno kakor tudi posredno kot življenjsko okolje čebel in drugih žuželk, ki oprasha sadna drevesa. Gozd nas varuje pred plazovi, blatnimi tokovi ali padajočim kamenjem. In ko se ob koncih tedna odpravimo na sprehod v gozd in se veselimo lepote pokrajine, prav zeleni pokrov gozdov blagodejno vpliva na naše zdravje in nas osrečuje. Žal pa so gozdni habitati pod vse večjim pritiskom zaradi negativnih vplivov in okoliščin, ki so posledica kmetovanja in gospodarjenja z gozdovi, ter vse pogostejših skrajnih vremenskih dogodkov.

Partnerji za vse življenje

➤ Zdrava tla so odločilnega pomena za zajezitev podnebnih sprememb, ohranitev biotske raznovrstnosti in zagotavljanje hrane. Stoletja ali celo tisočletja traja, preden iz kamnine nastane prst. Ena sama čajna žlička gozdne prsti vsebuje milijardo bakterij, gliv in drugih mikroorganizmov. Med številnimi višjimi rastlinami in glivami obstaja tesen partnerski odnos, mikorizna simbioza. Glive pripomorejo k bujnejši rasti rastlin, pozitivno vplivajo tudi na izboljšanje strukture tal s stabilizacijo talnih agregatov ter skladiščijo vodo in hranilne snovi; močna deževja, vetrna erozija, suše in vročinski valovi pa naravno zalogo v tleh živčič mikoriznih gliv in bakterij močno zmanjšujejo.

Zakladnica biotske raznovrstnosti

➤ Alpski življenjski prostor leži nad drevesno mejo na nadmorski višini okoli 2.000 metrov in je dom številnim rastlinskim in živalskim vrstam, ki se pojavljajo le v tej biogeografski enoti. Da bi preživele, so se alpske rastline prilagodile tudi ekstremnim okoljskim razmeram, kot so hud mraz, velika osončenost ali močan veter. Alpska travinja zagotavlja velike pašne površine za živino, ta pa nas oskrbuje z mlečnimi in mesnimi izdelki. Različne vrste kamnin in kompleksna topografija ustvarjajo mozaik površinsko majhnih življenjskih okolij, 90 odstotkov ogljika na alpskem območju je skladiščenih podzemno, denimo v stalno zamrznjenih tleh, ki zagotavljajo stabilnost pobočij, varujejo pred blatnimi tokovi in zemeljskimi plazovi ter zadržujejo emisije toplogrednih plinov. Podnebna kriza pa takšno ekološko ravnovesje ogroža.

V podnebnem morostu

➤ Hektar mokrišča lahko akumulira v povprečju 700 ton ogljika, kar je šestkrat več kot pri hektarju gozdnega zemljišča. Neokrnjena mokrišča so tudi zbiralniki vode: za nobeno drugo vrsto tal na območju Alp ni značilna tako visoka zmogljivost zadrževanja vode kot za mokriščna tla. V vse pogostejših obdobjih suše ali močnega deževja so mokrišča najboljši naravni regulator vodnih tokov, opravljajo pa tudi druge pomembne funkcije pri čiščenju podzemne in pitne vode. Mokrišča veljajo tudi za žarišča biotske raznovrstnosti, človek pa jih uporablja kot območja za sprostitvev in rekreacijo. Ob izsuševanju mokrišč za pridobivanje šote nastaja dvojna škoda, saj posledično prihaja do trajnega uničenja zbiralnika CO₂ in sproščanja toplogrednih plinov.

➤ Alpe vsako leto obišče približno 120 milijonov ljudi, ki za sabo puščajo zajeten ogljični odtis, saj se jih več kot 80 odstotkov na ciljno destinacijo pripelje z osebnimi avtomobili. Projekt **YOALIN** zato mladim popotnikom omogoča, da v Alpah ugodno potujejo s podnebju prijaznimi prevoznimi sredstvi, kot sta vlak in avtobus. Projekt podpirajo alpske države.

➤ Od oprasha divjih čebel je odvisno okoli 80 odstotkov cvetočih rastlin. Brez čebel bi se genetska pestrost rastlinstva zmanjšala, s tem pa tudi naša prehranska varnost. Naj gre za cvetoče, vrstno bogate travnike ali gradnjo podpornih zidov – primeri dobre prakse iz projekta **BeeAware!** ponazarjajo, kako lahko lokalna skupnost ali posamezniki pomagajo pri izvajanju varstva divjih čebel.

➤ Uspešnejše vključevanje obrobni družbenih skupin, oživitvev mest duhov na območju Alp ali pa spodbujanje biotske raznovrstnosti – tudi to so bile teme projektov, ki so jih mladi udeleženci tabora **Alpine Changemaker Basecamp** pripravili z željo zagotoviti za življenje prijetno prihodnost alpskega območja.

➤ V projektu **Climate Bridges** CIPRA v sodelovanju z nevladnimi organizacijami razvija platformo za novo mrežo, namenjeno čezmejnemu sodelovanju z zahodnobalkanskimi državami, od Hrvaške prek Bosne in Hercegovine do Albanije, na področju boja proti podnebnim spremembam.

➤ Da bi zmanjšali škodljive posledice, ki jih prinašajo podnebne spremembe, je nujno sprejeti ukrepe za zmanjšanje količine izpustov toplogrednih plinov. Cilj projekta **AMIGO**, ki se izvaja v okviru programa Interreg, je zajezitev čezmejnega prometa osebnih avtomobilov in spodbujanje aktivne mobilnosti dnevnih migrantov v pilotnih podjetjih.

➤ Prve dni julija 2021 je na **letni strokovni konferenci CIPRE** v Bielli v Italiji okoli sto udeležencev iz vseh alpskih držav razpravljalo o koristih in dragocenostih alpske narave, na predavanjih, ki so se zvrstila v sklopu konferencc, pa so spoznali primere dobre prakse na področju trajnostnega ohranjanja naravne dediščine v Alpah.

Varuhi podnebne krize

➤ Ledeniki hranijo velike količine sladke vode in veljajo za kazalnike podnebnega segrevanja: podobno kot pri drevesnih letnicah se lahko z vrtnjem v led dokopljemo do snežnih in ledenih plasti, s tem pa nekdanje podnebne in vremenske razmere primerjamo z današnjimi. A zaradi vse višjih temperatur se tovrstni »podnebni arhiv« vse hitreje topi. V nekaterih delih sveta uporabljajo ledenike tudi za namakanje v kmetijstvu in oskrbo s pitno vodo, ledeniške vode napajajo reke v sušnih obdobjih in tako omogočajo tudi proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah. Kjer se nekdanji ledeniki umikajo, nastaja nova divjina, polna dinamike – to so tako imenovana predpolja ledenikov. Na ledu in v njem živijo številni organizmi, denimo snežne in ledene alge, ki proizvajajo kisik, kopičijo organske snovi in shranjujejo ogljikov dioksid iz ozračja.

➤ Regionalne specialitete, okolju prijazna gradbena kultura in bogata biotska raznovrstnost, na katere naletijo obiskovalci vzdolž **Vie Alpine**, ponazarjajo zapletenost pojma trajnosti. Čezalpska daljniska pohodniška pot je izvedbeni projekt Alpske konvencije in dober primer trajnostnega turizma. CIPRA je zadožena za vodenje mednarodnega sekretariata Vie Alpine.

➤ Od informacijskih tabel in stripov do nasvetov glede možnosti uporabe javnega prevoza do izhodišč za planinske ture in izlete – v projektu **speciAlps2** so bili zbrani primeri dobre prakse na področju usmerjanja obiskovalcev na ekološko ranljivih območjih, pripravljene učinkovite rešitve in preizkušene v štirih pilotnih regijah, sestavljen pa je bil tudi kodeks ravnanja, ki vsebuje zbirko pravil za skrbno ravnanje z okoljem in naravo.

Poseganje človeka v južnotirolsko gorsko pokrajino – akumulacijsko jezero sredi smučarskega in pohodniškega območja Merano 2000.

Gradniki okoljske izravnave

CIPRA Južna Tirolska Gradbeni posegi v naravno okolje so nepopravljivi, včasih pa so tudi neizbežni za kakovost našega življenja in gospodarjenja. Toliko bolj je zato pomembno zmanjšati negativne učinke na prizadete ekosisteme in optimizirati gradbene projekte. Priznavanje večje vrednosti habitatom kot izravnalni ukrep, odstranitev obstoječih objektov in nadomestne zasaditve rastlin kot nadomestni ukrep ali finančno nadomestilo – to so bila za CIPRO Južna Tirolska, ki ima sedež pri Krovnem združenju za varstvo narave in okolja, ključna izhodišča, na podlagi katerih je maja 2021 skupaj s Planinsko zvezo Južne Tirolske in Zdrže-

njem za domačijsko varstvo Južne Tirolske organizirala strokovni posvet o t. i. okoljskih izravnalnih ukrepih. Dogodek, ki je potekal na daljavo, se je zvrstil v treh večerih. Izhajajoč iz aktualnih razmer na Južnem Tirolskem, kjer to področje urejajo različni zakoni in usmeritve, nejasne zahteve ali različne interpretacije v občinah in uradih, so predavatelji predstavili različne pristope, ki so pripomogli k udeležanju okoljskih izravnalnih ukrepov v sosednjih državah Avstriji, Nemčiji in Švici, pri čemer v navedenih državah uporabljajo zlasti modele za izračun potreb po nadomestilih. »Izravnalne ukrepe je nujno razumeti kot samoumevne gradnike varstva

narave in domačijskega varstva ter jih učinkovito uporabljati,« opozarja Andreas Riedl, direktor CIPRE Južna Tirolska. V prihodnje bo zato potrebna temeljita razprava o številnih drugih pristopih: vrednostni seznam biotopov kakor tudi rdeči seznam habitatov na Južnem Tirolskem bi morala veljati kot podlaga za oceno negativnih vplivov gradbenih ukrepov na naravno okolje. Ravno tako je treba uvesti postopkovne standarde, nadzor izvedbe in uspešnosti ter obvezno spremljanje gradnje z ekološkega vidika.

WWW.CIPRA.ORG/JUZNA-TIROLSKA

Išče se podmladek

CIPRA Lihtenštajn Pobirati med, ki ga je čebelja družina nabrala na domačem vrtu, loviti postrvi v bližnjem potoku? Za čebelarstva in ribiška društva vlada danes v Lihtenštajnu veliko zanimanje, a mladih tradicionalne okoljske in naravovarstvene organizacije vendar ne uspejo pritegniti k sodelovanju. Njihovo članstvo se stara, novih vsebin in idej, ki bi bile privlačne za mlajšo generacijo, pa nimajo. V CIPRI Lihtenštajn, ki jo sestavlja devet organizacij, so zato v letu 2021 sklicali sestanek, na katerem so med drugim poskušali poiskati ustrezne rešitve. S podobnimi težavami se spopadajo tudi članske organizacije in kot je pokazala razprava, so za mlade privlačnejša združenja ali dogodki, ki imajo neposredno dodano vrednost: ornitološkemu društvu bo, denimo,

na svojo stran uspelo pridobiti več ljudi, ko gre za gradnjo ptičje hišice in ne za opazovanje ptic v zgodnjih jutranjih urah.

Poleg spodbujanja mladih k aktivnemu sodelovanju pa je bila v preteklem letu za CIPRO Lihtenštajn pomembna tema tudi biotska raznovrstnost. V zadnjih dveh letih je bila v Lihtenštajnu zaradi koronapandemije in podnebne krize problematika biotske raznovrstnosti potisnjena v ozadje. Da bi politika in družba o njej vnovič začeli razpravljati in tudi ukrepati, bi bilo treba vzpostaviti upoštevanja vredno mrežo, ki bi na to vnovič opozorila – idealna organizacija za to je prav CIPRA Lihtenštajn. Temu bi moralo slediti oblikovanje ustrezne strukture in izboljšanje komunikacije. Sicer pa je leta 2021 CIPRA Lihtenštajn obeležila tudi 30. obletnico

Iz doline v gore – Lihtenštajn ima na majhni površini veliko biotsko raznovrstnost, ki jo bo treba varovati tudi v prihodnje.

delovanja, to pa je še dodaten razlog za okrepitev sodelovanja, saj bi bilo tako vprašanju ohranjanja biotske raznovrstnosti znova namenjen večji poudarek.

WWW.CIPRA.ORG/LIHTENSTAJN

Alpska politika Francije

CIPRA Francija Večja politična teža in večji vpliv na območju Alp sta zaznamovali leti 2020 in 2021, ko je Francija prevzela predsedovanje Strategiji EU za alpsko regijo (EUSALP). To je bila tudi za CIPRO Francija odlična priložnost za okrepljeno sodelovanje pri razvoju alpske politike.

Med francoskim predsedovanjem so bili vzpostavljeni vzvodi za začetek delovanja aktivne delovne skupnosti, ki se osredotoča na vprašanja trajnostnega razvoja v turizmu. Predsedovanje je omogočilo tudi večjo vključenost francoskih

regij in Odbora alpskega masiva v delovne skupine EUSALP ter spodbujalo nadaljnjo udeležbo mladih v organih Alpske konvencije.

V zadnjih dveh letih je imela tudi CIPRA Francija priložnost sodelovati pri oblikovanju evropske alpske politike. Aktivnosti, povezane s tem vprašanjem, so se izvajale zlasti na ravni posameznih držav, denimo v okviru projekta AJITeR, v katerem se mladi na podeželju soočajo z vprašanji lastne prihodnosti. Poleg tega se CIPRA Francija udeležuje konferenc, posvečenih problematiki

planinskega gospodarstva in doseganju preobrata v procesu ustvarjanja razvojne turistične politike.

Seveda pa zaključeno francosko predsedovanje EUSALP ne pomeni konca francoskega sodelovanja – ali kot ugotavlja Marc-Jérôme Hassid, direktor CIPRE Francija: »Z državo in regijami bomo sodelovali tudi v prihodnje, kar je potrebno za aktivno delovanje Francije pri oblikovanju evropske alpske politike tudi v prihodnje.«

WWW.CIPRA.ORG/FRANCIJA

Mikrofon podnebnju

CIPRA Slovenija Slovenija želi oglično nevtralnost doseči najpozneje leta 2050. Cilj bo mogoče doseči ob nujnem sodelovanju dobro ozaveščenih in ustrezno usposobljenih odločevalcev in strokovnjakov. Konec oktobra 2021 je zato CIPRA Slovenija na Filozofski fakulteti ljubljanske univerze organizirala tridnevni Mednarodni raziskovalni študentski tabor *Mikrofon podnebnju*.

Varstvo podnebja in politika, prilagajanje posledicam podnebnih sprememb, komunikacija: študentje, ki so se udeležili tabora, so se v treh dneh lahko seznanili z različnimi vidiki podnebne krize – od razumevanja osnovnih fizikalnih procesov, oblikovanja podnebnih politik in strategij pa vse do raziskovalnih metodologij in orodij odločanja. »Z mednarodnim raziskovalnim taborom želimo študente opolnomočiti in pripraviti na prihajajoče izzive podnebne krize, s katerimi se bodo soočali v poklicu in družbi,« je prepričana Špela Berlot, direktorica CIPRE Slovenija.

Čeprav so podnebne spremembe znanstveno dokazano dejstvo, se dogaja, da posamezniki in odločevalci glede podnebne krize zavzamejo držo dvomljivca. Komuniciranju ukrepov za prilagajanje in blaženje podnebnih sprememb je CIPRA Slovenija zato tekom tabora namenila precej pozornosti. Udeleženec Tim Gregorčič, študent geografije iz Mokronoga, meni: »Zavedam se pomembnosti učinkovite komunikacije znanstvenih dognanj. Kot neprijeten primer pomanjkljivosti večšin komunikacije znanosti izpostavljam trenutno zdravstveno krizo. S podnebnimi izzivi res ne smemo izgubljati časa.«

Tabor je potekal v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, ki ga izvaja Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, pri izvedbi je sodeloval tudi Oddelek za geografijo, Filozofske fakultete v Ljubljani.

WWW.CIPRA.ORG/SLOVENIJA

Metode komuniciranja podnebnih sprememb – udeleženci podnebnega tabora opazujejo okolico na sprehodu skozi mesto.

PREDSTAVNIŠTVA CIPRE IN NJIHOVI ČLANI

ITALIJA Associazione Dislivelli • Club Alpino Italiano CAI • Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol • Federazione Italiana di Parchi e delle Riserve Naturali (Federparchi) • Federazione Italiana Pro Natura • Istituto Nazionale di Urbanistica INU • Italia Nostra • Lega Italiana Protezione Uccelli LIPU • Legambiente • Mountain Wilderness Italia • Parco Alpi Marittime • Parco delle Orobie Valtellinesi • Parco Nazionale della Val Grande • Parco Nazionale delle Dolomiti Bellunesi • Pro Natura Torino • Servizio Glaciologico Lombardo • Aree Protette dell'Ossola • Associazione Italiana Guide Ambientali Escursionistiche AIGAE

NEMČIJA Bergwacht Bayern im Bayerischen Roten Kreuz • Bergwaldprojekt e.V. • Bund Naturschutz in Bayern e.V. • Deutscher Alpenverein e.V. • Gesellschaft für ökologische Forschung e.V. • Landesbund für Vogelschutz in Bayern e.V. • Mountain Wilderness Deutschland e.V. • NaturFreunde Deutschlands e.V. • Ökologischer Jagdverband e.V. • Verband Deutscher Berg- und Skiführer e.V. • Verein zum Schutz der Bergwelt e.V.

ŠVICA Alpen-Initiative • Aqua Viva • BirdLife Schweiz • Grimselverein • Mountain Wilderness Schweiz • Naturfreunde Schweiz • Pro Natura Schweiz • Schweizer Alpen-Club • Schweizerische Greina-Stiftung • Stiftung Landschaftsschutz Schweiz • VCS Verkehrs-Club der Schweiz

JUŽNA TIROLSKA Alpenverein Südtirol • Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol • Baubiologie Südtirol • Bund Alternativer Anbauer • Heimspflegeverband Südtirol • LIA per Natura y Usanzas •

Naturtreff Eisvogel • Plattform Pro Pustertal • Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung • Südtiroler HochschülerInnenschaft • Umweltgruppe Eisacktal • Umweltschutzgruppe Vinschgau • Lokalgruppen: Umweltgruppe Andrian – Umweltgruppe Bozen – Umweltgruppe Eppan – Umweltgruppe Jenesien – Umweltgruppe Kaltern – Umweltgruppe Olang – Umweltgruppe Salurn – Umweltgruppe Terlan – Umweltgruppe Ulten – Umweltgruppe Wipptal • posameznih članov ca. 1650

Nova divjina, polna dinamike – ledeniško predpolje na ledeniku Trift v Bernskem višavju/CH.

Kaj se bo zgodilo z novimi ledeniški jezeri?

CIPRA Švica Zaradi otoplitve ozračja in umikanja ledenikov so v zadnjih letih v Alpah nastala številna ledeniška predpolja, mnoga od njih z ledeniški jezeri. Postavlja se vprašanje, kako ravnati ob tem pojavu, če ne pozabimo dejstva, da že obstajajo načrti za gradnjo novih hidroelektrarn, kot je tista v še dokaj neokrnjeni dolini ledenika Trift v Bernskem višavju. Zaradi sprejete Energetske strategije 2050, ki predvideva večjo uporabo obnovljivih virov energije, se je pritisk na gradnjo novih umetnih akumulacijskih jezer v Švicarskih Alpah še povečal. Organizacije za varstvo narave in pokrajine se zato soočajo z najrazličnejšimi zahtevami

po rabi prostora. Leta 2021 je CIPRA Švica v sodelovanju s Forumom za pokrajino, Alpe in parke (FOLAP) pri Švicarski akademiji naravoslovnih znanosti prav na to temo organizirala delavnico, ki so se je udeležili številni predstavniki organizacij za varstvo pokrajine in okolja ter člani znanstvenoraziskovalne skupnosti.

Uvod v delavnico so bila štiri predavanja, na katerih so se predstavili strokovnjaki za različna področja: za energetiko, glaciologijo, okoljsko pravo ter geografijo in ledeniška predpolja. Kot je v nadaljevanju pokazala razprava, bo treba skrbno ovrednotiti, kaj je v javnem interesu varstva podnebja, narave

in pokrajine. CIPRA Švica je tako prepričana, da je pomembno zagotoviti skupno razumevanje problemov in vzpostaviti vključujočo politiko okoljskih organizacij, ki bo med seboj povezovala varstvo pokrajine, spodbujanje biotske raznovrstnosti in varstvo podnebja. Kako v prihodnje zadovoljiti dodatne potrebe po električni energiji, ne da bi se pri tem še naprej zmanjševala količina naših najpomembnejših virov, kot sta naravno okolje in pokrajina, pa ostaja predmet polemične razprave, v kateri ne bi smeli prevladati interesi elektrarn.

WWW.CIPRA.ORG/SVICA

Digitalna poslastica

CIPRA Nemčija Delo v pisarni, odmori za kavo, kosilo s sodelavci, obiskovanje dogodkov, ki jim je ob prigrizku in pijači sledilo mreženje. S pandemijo koronavirusa se je velik del medosebnih izmenjav čez noč ustavil. Digitalna tehnologija je sicer omogočala srečanja in predavanja na daljavo, a vzpostavljanje novih stikov prek spleta vendarle ni tako sproščeno.

CIPRA Nemčija je vzpostavila spletno platformo Vozlišče (Knotenpunkt), s katero želi mreženje – drugače, kot je to pri klasičnih dogodkih – olajšati v digitalnem prostoru. Omenjena platforma kno-

tenpunkt-alpen.de, tako imenovano socialno omrežje trajnostnosti, omogoča akterjem iz lokalnih in regionalnih organizacij, državljskih pobud, klubov in interesnih skupnosti izmenjavo, povezovanje in medsebojno spodbujanje na nadregionalni ravni. Cilj je bavarsko alpsko regijo še za korak približati trajnostnemu načinu življenja.

Decembra 2021 je bilo na knotenpunkt-alpen.de registriranih že skoraj 100 uporabnikov. Platforma je nastala na izrecno željo različnih deležnikov, vendar so jo ti po začetnem navdušenju bolj malo uporabljali. CIPRA Nemčija je zato na plat-

formi izvedla anketo. Končni rezultat je pokazal, kako pomembno je za uporabnike, da ta možnost izmenjave obstaja in da jo lahko, če bi bilo to potrebno, tudi aktivirajo. Spletna platforma služi drugim organizacijam kot navdih in primer boljše prakse medsebojnega digitalnega povezovanja.

WWW.CIPRA.ORG/NEMCIJA

Usmerjanje obiskovalcev in zaščita gozdov

CIPRA Avstrija Poteptane mlade rastline v gozdu, smeti in iztrebki ob gozdnih robovih ali vznemirjanje divjadi v zimskih mesecih: v času pandemije novega koronavirusa so se povečali konflikti zaradi rabe prostora v domačem naravnem okolju. CIPRA Avstrija je v sodelovanju z Zveznim ministrstvom za kmetijstvo, regije in turizem pripravila petdelno serijo delavnic na temo V središču: obiskovanje gozdov, katerih cilj je bil preučiti nastanek kritičnih točk, ki so se pojavile med koronakrizo, in konfliktov pri uporabi prostora ter možnosti za zmanjšanje pritiska na ta območja. Usmerjevalna skupina, ki je bila ustanovljena za potrebe projekta in jo sestavljajo predstavniki upravnih organov, gozdarstva, lovstva in kmetijstva, varstva okolja in znanosti, je skupaj oblikovala teme delavnice. Na prvih dveh delavnicah so udeleženci opredelili kritične točke, kot je Brunneralm na avstrijskem Štajerskem, opredelili pa so tudi ključne dejavnike, ki lahko privedejo do prevelike gneče na nekaterih lokacijah. Razlogi za to so bližina

aglomeracij, dostopne prostočasne dejavnosti in oglaševanje v medijih. Uprave naravnih parkov, lastniki zemljišč in predstavniki turističnega sektorja po koncu pandemije pričakujejo le manjši upad števila obiskovalcev. Paul Kuncio, direktor CIPRE Avstrija, zato opozarja: »Nujno potrebujemo ukrepe za usmerjanje obiskovalcev, a brez skupnih prizadevanj ti ne bodo učinkoviti.« Do poletja 2022 bo usmerjevalna skupina na podlagi rezultatov, pridobljenih v okviru delavnic, predlagala ustrezne rešitve, ki jih bo mogoče uporabiti v poletni in zimski sezoni in bodo deležne največje možne pripravljenosti lastnikov zemljišč, občin, turističnega sektorja ter okolje- in naravovarstvenikov, da jih sprejmejo.

WWW.CIPRA.ORG/AVSTRIJA

Rešimo neokrnjeno naravo pred lovskimi smučarskega turizma

CIPRA Italija »Številna smučišča se borijo za preživetje, po drugi strani pa se povsod po Alpah povečuje okoljsko breme, ki ga povzroča prav turizem. Zato nima nobenega smisla, da bi danes v eni zadnjih neokrnjenih dolin uredili povezavo med smučiščema,« je bil kritičen Francesco Pastorelli, direktor CIPRE Italija. Govoril je o dolini Vallone delle Cime Bianche v Dolini Aoste/I, kjer naj bi z vzpostavitvijo povezave med smučiščema Monterosa in Zermatt/Cervinia nastalo eno največjih smučarskih območij na svetu.

»Večji del območja je opredeljen kot posebno območje varovanja, ki ga italijanska Botanična družba uvršča celo k biotopom, ki morajo imeti status zavarovanega območja. Dolino moramo rešiti zaradi njene izjemne naravne in pokrajinske pestrosti, saj je ta prav zaradi takih značilnosti sicer majhen, a neokrnjen biser alpske ekologije,« je opozoril Pastorelli. Dolina se lahko pohvali tudi z izjemno kulturno dediščino, saj so v tamkajšnjih krajih že v starorimskih časih kopali in obdelovali naravni steatit, pričanja o tem pa so se ohranila do danes.

Narava v dolini Vallone delle Cime Bianche/I je še vedno neokrnjena.

CIPRA Italija je lokalnemu odboru Ripartire dalle Cime Bianche v njegovem boju za ohranitev tega dragocenega naravnega in kulturnega prostora izrazila svojo polno podporo. Skupaj z drugimi lokalnimi organizacijami je CIPRA Italija tudi organizirala razpravo s prebivalci in pozvala regionalne oblasti, naj predvidenih dejavnosti ne izvajajo z davkoplačevalskim denarjem. Naravovarstveniki so prebivalcem razdelili tudi dokument, ki pojasnjuje naravno in kulturno vrednost tega območja.

WWW.CIPRA.ORG/ITALIJA

LIHTENŠTAJN Botanisch-Zoologische Gesellschaft Liechtenstein-Sarganserland-Werdenberg • Liechtensteiner Alpenverein • Forstverein Liechtenstein • Liechtensteiner Jägerschaft • Liechtensteinische Gesellschaft für Umweltschutz • Imkereiverein Liechtenstein • Liechtensteinischer Ornithologischer Landesverband • Solargenossenschaft Liechtenstein • VCL Verkehrs-Club Liechtenstein

AVSTRIJA Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Naturwachten Österreichs • Kuratorium Wald • Naturfreunde Österreich • Naturschutzbund Österreich • Österreichischer Alpenverein • Österreichischer Forstverein • Österreichischer Touristenklub • Verband Österreichischer Höhlenforscher • Dachverband «Jagd Österreich» • 9 zveznih dežel Avstrije: Predarlška, Tirolska, Salzburg, Koroška, Zgornja Avstrija, Štajerska, Spodnja Avstrija, Dunaj, Gradišćanska

FRANCIJA FFCAM: La Fédération Française des Clubs Alpins et de Montagne • FFME: La Fédération Française de Montagne et d'Escalade • ANCEF: La Fédération Nationale pour le Développement des Sports et du Tourisme en Montagne • WWF France: L'organisation mondiale de protection de la nature • Mountain Wilderness France • FNE AURA: France Nature Environnement Auvergne-Rhône-Alpes • FNE PACA: France Nature Environnement Provence-Alpes Côte d'Azur • ADRETS: Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services • Asters: Conservatoire des espaces

naturels de Haute-Savoie • Association des Amis du PNR de Chartreuse • LPO AURA: Ligue pour la protection des oiseaux Auvergne-Rhône-Alpes • PNR de la Chartreuse

SLOVENIJA 87 posameznih članov

PODPORNI ČLAN Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging, Nederlanden

POGLED OD ZUNAJ

Drage prijateljice in dragi prijatelji CIPRE,

Mednarodna komisija za varstvo Alp – CIPRA v letu 2022 obeležuje 70. obletnico delovanja. V imenu Vlade Kneževine Lihtenštajn ji ob tem pomembnem dogodku iskreno čestitam. CIPRA se okoljskim vprašanjem na območju Alp posveča na nadnacionalni ravni. Svoj sedež ima že približno tri desetletja v Lihtenštajnu in kot država, ki v celoti leži na območju Alp, smo na to ponosni, pa tudi hvaležni. Vlada izrecno pozdravlja prizadevanja CIPRE za varstvo in ohranitev alpskega prostora ter udeležanje trajnostnega razvoja in se veseli nadaljnjega uspešnega sodelovanja. Trajnostnost ni le prazna puhlica, temveč nujni pogoj, ki ga je treba izpolniti, če želimo državi zagotoviti prihodnost. V programu

vlade za obdobje 2021–2025 smo zato vprašanje trajnostnosti postavili v središče vseh ukrepov. Ključne prednostne naloge vključujejo tako varstvo podnebja kakor ohranitev naravnega življenjskega okolja in biotske raznovrstnosti. Tudi v Energetski strategiji 2030 so opredeljene smernice za zmanjšanje emisij toplo-

grednih plinov s ciljem doseči neto ničto porabo energije do leta 2050. Bistvena pri tem sta stavbni in prometni sektor, ki sta odgovorna za tri četrtine naših emisij. Zame kot ministrico za okolje in gospodarstvo sta čezsektorsko delovanje in ukrepanje tako še pomembnejša. Varstvo podnebja in trajnostni razvoj zadevata vsakogar, zato moramo svoj delež prispevati vsi – država, gospodarstvo in civilna družba. Zastavljene cilje lahko dosežemo le skupaj. Zato mi je toliko bolj v veselje, da nam kot močna partnerica stoji ob strani CIPRA.

Sabine Monauni
podpredsednica vlade in
ministrica za okolje

MLADINSKI SVET (CYC)

Člani in članice Mladinskega sveta CIPRE so se julija 2021 srečali v Bielli v Italiji.

Ideje mladih zdravile CIPRO

Za Mladinski svet CIPRE (CYC) je bilo leto 2021 naravnost odlično: končno smo se člani in članice lahko srečali v živo! V italijanski Bielli, alpskem mestu leta 2021, smo sodelovali na letni strokovni konferenci in se posvetili tudi projektu programa Erasmus+ Re.sources. Vnovično druženje z vsemi neverjetno zanimivimi ljudmi je bilo zelo prijetno, domov smo se vrnil motivirani in polni nove energije. V Bielli so me izvolili za članico Upravnega odbora CIPRE International in v tej vlogi zdaj zastopam interese mladih. Izkušnja, ki jo bom pridobila kot članica upravnega odbora, je nadvse zanimiva in pomeni obogatitev, je tudi naporna in polna izzivov, a zame v vsakem primeru vredna poskusa. Upravni odbor vedno kaže veliko zanimanje za doseženi napredek Mladinskega sveta in za naše projekte in ideje, slišati želi naše mnenje.

Potujmo trajnostno

Vizija Mladinskega sveta in obenem eden naših ključnih projektov je uvedba alpske vozovnice AlpTick, ki mladim omogoča uporabo vseh sredstev javnega prometa na celotnem območju Alp. Leta 2021 nam je uspelo doseči pomemben mejnik: naše delavnice so se udeležili tudi deležniki z drugih področij. Maja so se srečali predstavniki železniškega sektorja in pomembnih inštitucij na področju prometa, s katerimi smo sodelovali v zanimivih razpravah. Poleg tega smo poleti v Švici izpeljali projekt, nekakšno pomanjšano različico AlpTicks, saj smo z vozovnico GraubündenPlus Ticket mladim omogočili vožnjo z avtobusom po švicarskem kantonu Graubünden in sosednjih regijah ob avstrijski in italijanski meji.

Dialog v EUSALP

Člani in članice Mladinskega sveta so se v Nici decembra 2021 udeležili še rednega letnega foruma Strategije za alpsko regijo (EUSALP) in zaključnega dogodka ob izteku francoskega predsedovanja EUSALP, kar se je izkazalo kot odlična priložnost za vzpostavitev novih povezav z drugimi organizacijami. Sodelovali smo na delavnici o sodelovanju mladih v procesu odločanja, na kateri smo stopili v stik s številnimi predstavniki mladih iz celotne Evrope. Izmenjava je pokazala, da potrebujemo mrežo, ki nam bo omogočala učinkovitejšo medsebojno komunikacijo. Poleg tega smo začeli krepiti sodelovanje z novoustanovljenim Mladinskim svetom EUSALP, ki prav tako nudi izjemne priložnosti za prihodnja leta.

Sofia Farina, članica Mladinskega sveta CIPRE in predstavnik mladih v Upravnem odboru CIPRE

WWW.CIPRA.ORG/DE/CYC

Obrazi CIPRE – člani in članice upravnih odborov, nacionalnih predstavništev in ekip (od zgoraj navzdol)

Sodelavci in predstavniki CIPRE

CIPRA INTERNATIONAL Upravni odbor Serena Arduino (sopredsednica od julija), Christian Baumgartner, Katharina Conradin (predsednica do julija), Bianca Elzenbaumer (sopredsednica od julija), Sofia Farina, Miro Kristan, Wilfried Marxer, Nicolas Rodigari (gostujoči član), Erwin Rothgang (do julija), Stefan Witty (od julija) **Sekretariat** Christina Bachner, Caroline Begle, Kristina Bogner (od aprila do decembra), Luisa Deubzer (do marca), Jakob Dietachmair (namestnik direktorja), Marion Ebster, Julitta Eller (od aprila), Michael Gams, Isabella Helmschrott (od julija), Magdalena Holzer, Veronika Hribernik, Nora Leszczynski (od marca), Maya Mathias, Anna Mehrmann (do marca), Wolfgang Pfefferkorn, Kaspar Schuler (direktor), Christina Thanner, Manon Wallenberger **CIPRA ITALIJA Upravni odbor** Agostino Agostinelli, Vanda Bonardo (predsednica), Gianni Cametti (zakladnik), Federica Corrado, Oscar Del Barba, Valter Giuliano, Carlo Gubetti, Stefano Sala **Sekretariat** Francesco Pastorelli (direktor) **CIPRA LIHTENŠTAJN Sekretariat** Monika Gstöhl, Elias Kindle (direktor), Stefanie Müller, Samira Schädler, Brigitte Wohlwend **CIPRA AVSTRIJA Sekretariat** Paul Kuncio (direktor) **Odbor CIPRE Avstrija** Liliana Dagostin, Regina Hrbek, Gerald Neubacher, Gerald Pfiffinger, Christine Pühringer, Stephan Tischler (predsednik), Walter Tschon **CIPRA FRANCIJA Upravni odbor** Alain Boulogne, Michel Chamel, Jean Horgues-Debat (predsednik), Bernard Jean, Benoît Nenert, Sandrine Percheval **Sekretariat** Marc-Jérôme Hassid (direktor), Julika Jarosch, Delphine Ségalen, Elise Turquin (do oktobra) **CIPRA ŠVICA Upravni odbor** Django Betschart, Franziska Grossenbacher, Maren Kern, Patrik Schönenberger (predsednik), Silva Semadeni, Benno Steiner **Sekretariat** Hans Weber (direktor) **CIPRA SLOVENIJA Upravni odbor** Matjaž Harmel, Gašper Kleč, Matej Ogrin (predsednik), Dušan Prašnikar, Marko Slapnik, Jernej Stritih **Sekretariat** Špela Berlot (direktorica), Katarina Žakelj, Katarina Žemlja **CIPRA NEMČIJA Upravni odbor** Luisa Deubzer (do septembra), Peter Dill, Axel Doering (predsednik), Christine Eben, Peter Eberle, Stefan Kattari (od septembra), Florian Lintzmeyer, Michael Schödl, Stefan Witty (do septembra) **Sekretariat** Henriette Adolf, David Kronenthaler (od aprila do junija), Uwe Roth (direktor) **CIPRA JUŽNA TIROLSKA Upravni odbor** Thomas Brachetti, Klauspeter Dissinger (predsednik), Johanna Ebner (stellvertretende Vorsitzende), Stefan Gruber, Brigitte Haas Atz, Hanspeter Niederkofler, Helmuth Scartezzini, Jutta Staffler **Sekretariat** Marion Auer, Griseldis Dietl, Andreas Riedl (direktor do decembra), Madeleine Rohrer (direktorica od decembra) **MLADINSKI SVET CIPRE** Karin Augsburgberger, Katja Belec, Rok Brišnik, Magdalena Christandl, Sidonie de Kermel, Louise Drompt, Sophie Eberle, Sofia Farina, Paul Froning, Isabella Helmschrott, Kathrin Holstein, Alenka Kastelic, Nora Leszczynski, Frederick Manck, Nicolas Rodigari, Regina Rusch, Vivian Rustige, Emily Rost, Hannes Severloh, Cléa Slimani, Marc Stannartz, Zala Zebec, Vincent Zeile, Katharina Zöschg

WWW.CIPRA.ORG/SL/O-NAS

KOLOFON

Založnik: CIPRA International **Uredništvo:** Veronika Hribernik (odgovorna), Maya Mathias, Kaspar Schuler, Michael Gams, Caroline Begle, Mirjam Jakob **Prevodi:** Marie Billet, Nataša Leskovic Uršič, Reinhold Ferrari **Lektorat:** Emilie Choupin, Francesco Pastorelli, Nina Pirc, Caroline Begle **Postavitve:** Jenni Kuck **Tisk:** Somedia Partner AG Zeitungsdruck/CH **Skupna naklada:** 2.200 izvodov

SLIKOVNO GRADIVO

Stran 1: Jenni Kuck, Stefano Ceretti **Stran 3/4/5:** Jenni Kuck **Stran 6:** Griseldis Dietl, Samo Kham, Elias Kindle **Stran 7:** Ripartire dalle Cime Bianche, CIPRA Schweiz **Stran 8:** Caroline Begle, CIPRA International, Eddy Risch